

**R. P. Martini De Esparza Artieda, Navarri, Theologi Societ.
Iesv, Cvrsvs Theologicvs**

in decem Libros, & duos Tomos distributus, Ivxta Methodvm, Qva In
Scholis Societatis Iesv communiter traditur annis quaternis

Continens Secvndam Secvndæ, & Tertiam Partem D. Thomæ

Esparza Arteida, Martin de
Lugduni, 1666

XLVIII. Vtrum baptismus fictè susceptus perinde operetur recedente
fictione, atque si ritè susceptus fuisset?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94839](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94839)

Deus, si per Sacramentum Pœnitentiæ voluisset remittere peccata quoad totam eorum pœnam, sicut voluit remittere per Baptismum. Quia videlicet ita liberaſſet nos à minori malo, quale est pœna peccatorum, vt simul induxiſſet nos occasionaliter in malum longè maius, quale est peccatum. Apparet itaque rationabiliter, & clementer vtrumque hoc dispositum eſſe, vt meritum paſſionis Chriſti applicaretur plenariè per Baptismum, quoad remiſſionem pœnæ, vtque non ita plenariè applicaretur per Sacramentum Pœnitentiæ ſub eadem ratione.

Ad 5. Baptismus nunquam habuit, aut habet vim transmittendi aliquem ad gloriam ante glorioſam Chriſti reſurrectionem; ſemp̄que habuit, & habet vim tranſmittendi in gloriam immediatè, poſita glorioſa Chriſti reſurrectione, ſi nullum aliunde ſuperueniat impedimentum de nouo. Quapropter quod Baptismus aliquando fuerit collatus ante paſſionem, & reſurrectionem Chriſti; deinde verò conferatur poſt ipſam; atque inde ſortiat̄ exitum diuerſum, eſt differentia purè materialis, quod ad vim, & efficaciam Baptiſmi attinet, vt dictum eſt iterum ſupra. & omnes dicant neceſſe eſt de contritione perfectà elicità in articulo mortis, & elicità longè ante iſtum articulum, deque aliis ſimilibus.

Ad 6. Per Baptismum remittitur totaliter ſola ea pœna peccatorum, quæ eſt pura pœna coram Deo, ſeu quæ ſolum ordinatur ad compenſationem peccati ſecundum ſe præciſè, quatenus peccatum excedit limites iuſtitie diuinæ per nimiam adhaſionem ad bona temporalia. Non ſunt autem huius generis effrenitas concupiſcentiæ, & proprietates corporis paſſibilis, & pœnæ peccatorum inſtigibiles per humanam poteſtatem. Quia priores illæ pœnalitates ſunt vtilis ad augmentum coronæ gloriæ, quod reſpondetur vberius, certantibus legitime exemplo Chriſti ſui capitis ea de cauſa paſſibilis, dum egit vitam mortalem. Vnde eiſmodi pœnalitatibus permanentibus per Baptismum rectè accommodatur à D. Thoma quæſt. 69. art. 5. illud Iudic. 3. 2. *Ha ſunt gentes, quas Dominus dereliquit, vt erudiret in eis Iſraëlem, & poſtea diſcederent filij eorum certare cum hoſtibus, & habere conſuetudinem praliandi.* Pœnalitates verò poſteriores, quarum inſtitutio pertinet ad poteſtatem humanam, ſunt neceſſariæ ad adificationem eorum, qui ſcandalizati fuerant per peccata, atque ad bonam gubernationem, & tranquillitatem rei publicæ, ideoque non oportuit, vt remitterentur per Baptismum. Verum ab his omnibus pœnalitatibus liberabit tandem aliquando idem Baptismus, cum deſtruetur corpus peccati, vt dicitur ad Rom. 6. Quia tunc vi Baptiſmi transferetur baptizatus, ſi aliunde ipſe non impediit, in gloriam, quæ eſt excluſiua omnis pœnalitatis.

Ad 7. Aqua non ſolum abſtergit ſordes corporis, ſed etiam habet vim refrigerandi illud. Vnde non minus eſt apta ad ſignificandam remiſſionem pœnæ, qua remiſſione ſubleuatur anima, quam remiſſionem culpæ, qua mundatur.

Ad 8. Virtutes inſuſæ non conferunt immediatè per ſe ipſas, præciſè pronitatem & inclinationem præuiam ad actus bonos, vt alibi dictum eſt, ſed ſolum conferunt, vt ſiquidem quis bene operetur, operetur cæteris paribus, & facilius, & intenſius, & quod inde conſequens eſt, vt deinde progrediatur cum maiori procliuitate, & inclinatione præuiam, ad repetendos actus ſimiles bonos. Hoc autem virtutum inſuſarum beneficium, non deest baptizatis, qui determinantur ad bene operandum, & inchoandam vitam nouam, licet experientia huius eorum differentie à non baptizatis non ſit admodum perceptibilis, propter repugnantiam concupiſcentiæ, quam dictum eſt

R. P. de Eſparza Cuius Theol. Tom. II.

manere poſt Baptismum, & propter exiguam intentionem gratiæ, & virtutum, qualem dictum eſt prouenire per ſe ex Baptismo.

Ad 9. Sicut per ablutionem corporalem auferuntur ſordes corporis, ſi inſint corpori, ſin minus ſolum augetur eiſdem per eandem nitor: ita etiam per Baptismum auferuntur peccata, & inducitur nitor animæ per gratiam, & virtutes, ſi adſint peccata, ſin minus ſolum augetur præexiſtens animæ nitor, per augmentum gratiæ, & virtutum præexiſtentium. Correſpondet itaque iuſtè pro omni euentu effectus ſpiritualis Baptiſmi analogiæ ablutionis corporalis, atque forma verborum conſequitur, prout, & ſignificat implicite, & virtualiter effectum ſignificatum, iuxta indigentiam, & capacitatem proximam obiecti.

Q V Æ S T I O XLVIII.

Vtrum Baptismus ſictè ſuſceptus perinde operetur recedente ſictione, atque ſi ritè ſuſceptus fuiſſet?

V Idetur non perinde operari. 1. Quia Baptismus ſine ſictione ſuſceptus operatur remiſſionem omnium præcedentium peccatorum. Nequit autem eam vnquam operari Baptismus ſic ſuſceptus. Quia peccatum ipſum ſictionis, quod ſemel impediuit Baptismum, ſemper impedit, quovſque auferatur aliquo alio remedio. Remedium autem, quod auferet peccatum ſictionis, ſimul neceſſe eſt, vt auferat etiam peccata præcedentia Baptismum; ſiquidem peccatum ſictionis auferri minimè poteſt, niſi per inſuſionem gratiæ ſanctificantis, quæ eſt eſſentialiter incompoſſibilis cum omnibus indifferenciatis peccatis lethaliſ, ideoque omnia ſimul, ac indiuiſim auferat neceſſe eſt.

2. Baptismus ſine ſictione ſuſceptus ſufficit ad remiſſionem peccatorum cum ſola attritione ex parte baptizati; Hoc autem præſtare non poteſt, ſi ſictè ſemel ſuſcipiatur. Quia peccatum ſictionis non poteſt tolli cum ſola attritione, ex parte peccatoris. Solum namque Sacramentum Pœnitentiæ ſuperest præter Baptismum, quod cum ſola attritione poſſit remittere peccata lethalia, ſaltem per ſe. Sacramentum autem Pœnitentiæ nequit remittere peccatum ſictionis, quod impediuit effectum Baptiſmi. Quia Sacramentum Pœnitentiæ, ſolum habet vim remittendi peccata commiſſa poſt Baptismum, vt traditur à Concilio Tridentino ſeſſione 14. cap. 1. Patet verò peccatum ſictionis impeditiuum Baptiſmi non eſſe omniſſum poſt Baptismum. Nulla ſiquidem cauſa impeditur, quominus operetur, per aliquid conſequens poſt applicationem eiſdem cauſæ ad ſubiectum alioquin aptum. Quod ſi peccatum ſictionis auferri nunquam poteſt cum ſola attritione ex parte peccatoris, certum eſt, neque cætera peccata præexiſtentia ad Baptismum cum eadem ſola auferri vnquam poſſe. Quia forma remiſſiua, ac deletiua omnium indiuiſim peccatorum eſt vna tantum, & indiuiſibilis.

3. Diſpoſitio neceſſaria, vt peccatum ſictionis auferatur per Sacramentum Pœnitentiæ, eadem ſimul inſeruit Sacramento, quaſi rediuiuo, Baptiſmi. Neceſſe autem eſt vt diuiſis, ſeu quaſi diuiſis viribus eiſdem diſpoſitionis inter duo Sacramenta, minus ſufficiat pro ſingulis, minùſque cooperetur vnicuique eorum. Ergo Baptismus non operatur tantundem, ſed aliquanto minus, cum recedit ſictio, ſaltem ſi recedat per Sacramentum Pœnitentiæ,

II

quam

quam fuisset operatus initio, si non fuisset fide susceptus.

Art. 1. Respondetur. Aliqua Sacramenta possunt, fide simulque valide suscipi, atque recedente fictione inducere eos effectus, quos induxissent initio si non intercessisset fictionis obex. Inter quæ Sacramenta primum, & de quo est multo certior ea doctrina, quam de vlllo alio Sacramento, est Baptismus, vt dictum est supra in communi tota questione 30. Quapropter nihil eatenus necesse est superaddere in præfenti. Videri tamen potest Augustinus sapius, & enixe id docens, specialiter de Baptismo, lib. 1. de Baptismo à cap. 1. & lib. 3. cap. 13. & lib. 6. cap. 5. & alibi, atque refertur in cap. *Tunc valere de consecr. dist. 4.* Idem tradit Cyprianus serm. de passione Domini, vbi loquens de Baptismo subdit sic: *Et licet indigni sint, qui accipiunt Sacramentum, tamen reuerentia, & propinquiore ad Deum parat accessum, & ubi redierint ad cor constat ablutionis donum, & redit effectus munerum, nec alias quæri aut repeti necesse est salutarum Sacramentum.* Idem tenent vnanimi consensu omnes Theologi cum D. Thoma quæst. 69. art. 9. & 10. Videntum superest, quanta, & qualis dispositio requiratur vt Baptismus initio impeditus per fictionem, quo minus remitteret peccata, atque induceret gratiam, & virtutes, reuiuifcat; eosque effectus postliminio largiatur.

Art. 2. Tripliciter contingere potest, vt quis fide, seu cum obice Sacramentum suscipiat. Primum itavt nullum peccatum sacrilegij accrescat ex indigna susceptione Sacramenti propter bonam fidem suscipientis, vel propter ignorantiam, aut iuris, aut facti, quatenus putauit nullam fuisse necessitatem alterius melioris dispositionis, quam iam habuerit, tamen si re ipsa non sit sufficiens, quam ipse sufficientem putauerat; vel putauit sibi adesse dispositionem, quæ re ipsa fuisset sufficiens, & tamen non adfuit re ipsa. Secundum ita, vt baptizatus peccauerit specialiter indigna susceptione Sacramenti, propter oppositam legitimam notitiam, & iuris, & facti, sed nullum præterea adiecerit peccatum lethale post susceptum Baptismum. Tertium, itavt superadditum sit aliquod peccatum post susceptum Baptismum. Vtunque autem res habuerit, hoc in primis præferendum est ex omnium consensu Theologorum, & ex certa doctrina Concilij Tridentini nullum esse peccatum, quod per aliquod Sacramentum tolli non possit, aut quod lethale sit, tolli possit absque aliquo Sacramento, vel in re, vel in voto.

Art. 3. Dicendum iam est, cum Baptismus fide susceptus fuit, quin suscipiens peccaret indigna susceptione, & quin vllum postea superadditum sit peccatum lethale sufficere eandem illam dispositionem, quæ initio suffecisset. Nempe nullo superaddito impedimento peculiari, effectus Baptismi, nulla potest succreuisse peculiaris necessitas maioris dispositionis, seu actus disponentis, aut perfectioris, aut intensioris. Neque quoad hoc discrepant inter se Theologi. Verum hoc etiam aliud vnanimi consensu amplectuntur; si superaddatur aliquod peccatum lethale, noua libertate commissum, post instans Baptismi, necessariam esse maiorem dispositionem, quam quæ initio suffecisset, neque posse per Baptismum remitti, peccata ipsum præcedentia, quin subinducatur, vel contritio perfecta, vel attritio coniuncta cum Sacramento Pœnitentiæ, vel vt aliqui putant cum aliquo alio Sacramento, saltem per accedens remissio peccatorum lethaliū. Nempe vi, & causalitate Baptismi deleri minime potest peccatum post eius susceptionem superadditum, cum nullum Sacramentum vllam vim habeat directè, respectu peccatorum temporis sequentis, nec ad ipsum extendatur significatio formæ, aut

symbolica proportio materiæ vllius Sacramenti. Nec cessaria igitur est, vel contritio perfecta, vel attritio coniuncta cum alio Sacramento.

Art. 4. Dicendum rursus est, quando Baptismus fide susceptus fuit fictione lethaliter peccaminosa, necessariam in primis esse ad remissionem eius peccati, vel contritionem perfectam, vel attritionem simul cum Sacramento Pœnitentiæ, deinde vtrambit ex his sufficere, ac demum consequenter Baptismum prius expeditum, cum vtrambit indiuisim inducere remissionem omnium peccatorum; ita tamen vt remissio peccatorum præcedentium Baptismum formaliter ipsi correspondeat, remissio verò reliquorum peccatorum correspondeat formaliter contritioni perfectæ, vel attritioni simul cum Sacramento Pœnitentiæ. Necessitas alterutrius ex dictis dispositionibus, iisdemque remotionibus fictionis, ex eo efficaciter conuincitur. Quia peccatum, cui est intrinsecum, & essentielle impedire efficaciam Baptismi, nunquam remitti potest per Baptismum; quandoquidem vim impeditiuam secum identificatam semper retineat eandem necesse est, dum aliunde non tollitur per aliam causam eatenus efficaciorē. Peccatum autem fictionis, seu voluntariæ susceptionis indignæ, intrinsecè, ac essentialiter, & non extrinsecè tantum, & per accedens, sicut alia quæcunque peccata præcedentia Baptismum, est impeditiuum ipsius. Ergo ad abolitionem talis peccati necessaria est alia causa præter Baptismum, quæ sufficiat se sola ad illius remissionem. Quod autem ad hoc sufficiat contritio perfecta, quæ est deletina omnium, & qualiumcunque peccatorum, nemo est qui dubitet. Quod verò sufficiat etiam attritio simul cum Sacramento Pœnitentiæ dupliciter suaderi potest. Primum quia nullum est peccatum, quod non possit deleri per aliquod Sacramentum, vt nuper præmissum fuit art. 2. fine. Eiusmodi autem peccatum fictionis non potest tolli per Baptismum, vt ostensum est, nec superest aliud Sacramentum deletiuum peccatorum lethaliū præter Sacramentum Pœnitentiæ, certè nullum est efficacius pro hoc effectu. Ergo tale peccatum est auferibile per Sacramentum Pœnitentiæ. Non autem esset auferibile per ipsum, si ipsum non sufficeret ad id, cum sola attritione. Quia si esset necessaria determinatè contritio perfecta, ipsa contritio tolleretur peccatum, antequam accederet Sacramentum re ipsa, ac proinde non tolleretur Sacramentum.

Art. 5. Idem rursus suadet. Quia Sacramentum Pœnitentiæ sufficit cum sola attritione ad delendum peccatum sacrilegij commissum indigna susceptione cuiuslibet alterius Sacramenti. Ergo sufficit etiam ad delendum peccatum sacrilegij commissum indigna susceptione Baptismi. Patet consequentia. Quia in primis peccatum sacrilegij aduersus Baptismum, non est maius, quam peccatum sacrilegij aduersus alia Sacramenta, cum Baptismus ipse, non sit maioris perfectionis, & præstantiæ, sed minoris, quam cætera Sacramenta præter matrimonium, vt dictum est supra. Dici deinde minime potest idem peccatum sacrilegij non subesse clauibus, seu iurisdictioni, potestatis Ecclesiæ, quasi commissum ante Baptismum, ac proinde antequam auctor peccati subesset iurisdictioni Ecclesiæ. Hoc inquam dici non potest, quia baptizatus non incipit subesse iurisdictioni Ecclesiæ in instanti sequenti ad instans, pro quo perficitur Sacramentum, sed in illo ipso instanti, pro quo perficitur. Nempe hoc Sacramentum confertur ab Ecclesiâ voluntate cooprandi baptizatum in membrum suum, non de futuro, sed de præfenti, eademque proportionali voluntate suscipitur à baptizato. Vnde nihil est, quod remoretur ad instans sequens, effectum subiectionis baptizati, & iurisdictionis Ecclesiæ erga

erga ipsum; potestque confirmari exemplo omnium aliorum huiusmodi mutuum contractuum, & quasi contractuum obtinentium suum effectum eo modo intentum pro eo ipso instanti, pro quo perficiuntur, & non solum pro sequenti.

Art. 6. Confirmatur præterea, quia character baptismalis imprimitur baptizato, pro illo ipso instanti pro quo valide perficitur Baptismus, ut liquet ex dictis supra in communi quæst. 29. circa inceptionem effectuum sacramentalium. Character autem est insigne, & forma subiectionis respectu iurisdictionis Ecclesiasticae, & eum, cui inest constituit per se ipsum, in genere causæ formalis, in ratione hominis substantis eidem iurisdictioni, sicut constituit in ratione participis bonorum communium Ecclesiæ, & reddit capacem, ut incipiat illa effectivè participare pro illo ipso instanti, pro quo primum incipit inesse idem character. Ergo peccatum commissum ab homine baptizato pro eo instanti pro quo intrinsecè incipit esse baptizatus, quale profecto est peccatum fictionis actualiter impediens plenum effectum Baptismi, verè subest clauibus Ecclesiæ. Quia est peccatum commissum ab homine subiecto Ecclesiæ, & quando iam illi subiectus est. Neque verò pro exercitio iurisdictionis erga aliquem consideratur prioritas, vel posterioritas naturæ, vel pura concomitantia inter peccatum, & iurisdictionem, vel subiectionem, peccantis, respectu iurisdictionis; sufficit enim hominem esse subiectum iurisdictioni alicuius, ut omnes eius actiones ab eo exercita ex quo est subiectus, subsint eidem iurisdictioni. Sufficit verò id multo magis respectu iurisdictionis, quæ exercenda est nomine Dei, uti exercetur iurdictio clauium ab Ecclesiâ. Quia iurdictio Dei, cui substituitur iurdictio Ecclesiæ de qua agitur, respectu baptizati, adest pro priori naturæ, ad omne peccatum vetando ipsum antecedenter, cum comminatione poenarum. Idem rursus sufficit specialiter respectu iurisdictionis favorabilis, qua favorabilis est. Cui videlicet subiicitur, quicumque subiicitur cum omni latitudine possibili. Iurdictio autem, quam exercet Ecclesiâ in Sacramento Poenitentia circa peccata, est absolute favorabilis, ut per se patet; siquidem plus mali incomparabiliter aufert quam imponat oneris. Itaque Baptismus valide, & sicte susceptus fictione peccaminosa, sortitur suum effectum remissionis peccatorum præcedentium ipsum, & infusionis gratia, atque virtutum, cum primum existit, vel contritio perfecta, vel attritio coniuncta cum Sacramento Poenitentia. Inducit verò gratiam, & virtutes, cum maiori vel minori intentione, iuxta maiorem, vel minorem intentionem dispositionis, existentem in poenitente, cum primum iustificatur. Quia quod tollit vim obicis quoad substantiam effectus, tollit etiam eadem ratione quoad intentionem, & modum eius, ideoque Baptismus operatur eodem profus modo, quo fuisset operatus, si adfuisset eadem dispositio pro primo instanti.

Ad 1. Baptismus sicte susceptus inducit gratiam, cum primum remouetur obex, se quidem solo, si obex sufficienter remouetur per solam attritionem, quæ est sufficiens se sola, ad inducendam gratiam & remissionem peccatorum; sin minus simul cum contritione perfecta, aut cum Sacramento Poenitentia; ita tamen, ut gratia quatenus remittens peccata præcedentia Baptismum, corresponsdeat formaliter ipsi Baptismo, soli quidem, si cooperante Sacramento Poenitentia inducat primam gratiam; eadem verò & simul contritioni perfecta, si ipsa cooperante illam inducat. Neque verò est vllum inconueniens, eundem effectum secundum eandem rationem, procedere à duplici causâ adæquata, si

R. P. de Esparza Curs. Theol. Tom. II.

altera, vel utraque sit purè instrumentalis, qualis certè est Baptismus, ut explicatum supra est quæstione 43. ad 1. Ratio porro ob quam attribuenda semper sit Baptismo remissio peccatorum præcedentium ipsum, & gratia quatenus remissiva eorum est, quia eatenus vnusquisque effectus attribuitur ynicuique causæ exercenti totam suam actiuitatem, quantum potest, quatenus in eadem actiuitate continetur. Remissio autem peccatorum præcedentium Baptismum, continetur formaliter in actiuitate Baptismi, atque hic operatur quantum potest quodocunque operatur.

Ad 2. Negatur peccatum fictionis, seu sit formaliter, seu materialiter tantum tale, dummodo sit commissum libertate exercita immediatè in eodem instanti, in quo vltimo perficitur Baptismus, atque completur eius essentia, non posse tolli per Sacramentum Poenitentia; Quia tale peccatum verè subest potestati, & iurisdictioni clauium Ecclesiæ, ut patet ex dictis supra ab art. 4. Circa autoritatem Concilij Tridentini, quæ adducitur in contrarium, multa mouet subtiliter Suarez, sed quæ satisfacere intellectui minime possunt, ut ostendit inter alios P. Martinon. Quia recurrit ad distinctiones Logicas formalitatum, & ad prioritates tum rationis, tum naturæ, quibus non esse opus, nec esse idoneas pro re præsentis, constat ex eodem nostro superiori discursu. Dicendum itaque est sub ea designatione peccatorum post Baptismum comprehendì à Concilio, omnia peccata baptizati, quæ non fuerunt ab eo commissâ tempore, seu instanti aliquo antecedenti, ad instans vltimum perfectionis Baptismi. Quia videlicet reliqua omnia peccata, vel committuntur pro tempore sequenti ad instans vltimum perfectionis Baptismi. Atque hæc, est indubitabile pertinere ad Sacramentum Poenitentia; vel committuntur in ipso illo instanti perfectionis Baptismi libertate, tunc immediatè exercita peccaminose; Atque hæc etiam meritò dicuntur peccata post Baptismum, idque duplici ratione. Prior ratio est, quia *post* non rarò accipitur positivè simul, & negativè, ita ut complectatur omne tempus, & instans, quod non antecedit instans pro quo primum incipit esse res, cui adiungitur ipsum *post*. Hoc sensu dicitur, neminem posse consecrare Corpus, & Sanguinem Christi, nisi post susceptum ordinem Sacerdotalem; omne peccatum personale committi post vsum rationis, solaque peccata, quæ dantur in vnoquoque de nouo post vsum rationis, esse materiam contritionis, & attritionis, & sic de similibus. Altera ratio, eaque potior est, quia peccata quatenus commissâ in instanti, pro quo vltimo perficitur Baptismus, necessariò supersunt post Baptismum, certè deleri non possunt, nisi pro aliquo instanti subsequenti ad instans perfectionis Baptismi, idque ipsis conuenit, non per accidens, sed per se, factâ comparatione instantis, pro quo committuntur, seu noua libertate immediata continuantur, cum instanti pro quo primum existit Baptismus. Quapropter moraliter loquendo, immò etiam physicè, & metaphysicè, relatiuè ad vim, & causam deletiuam eorum sunt peccata post Baptismum, & propria hominis baptizati, postquam baptizatus est, quandoquidem attenta duratione, tum ea pro qua committuntur, tum ea pro qua primum incipit esse Baptismus, necessariò supersunt post Baptismum, nec sunt deletibilia, nisi per causam operantem per existentiam Baptismi.

Ad 3. Dispositio passî respectu alicuius agentis, quatenus dispositio præcisè est, non cooperatur positivè ipsi agenti, sed tantum remouet prohibens. Alioquin non se teneret præcisè ex parte passî, sed magis ex parte agentis. Remoto autem prohibenti respectu alicuius causæ agentis, necesse est, ut eo ipso sit æquè

li 2 remotum

remotum idem prohibens, respectu omnium, & quarumlibet aliarum causarum, in quouis numero habentium eandem virtutem, ad eundem effectum. Vnde causa numero plures simul applicata eidem subiecto, perinde agere possunt sub vna numero dispositione, atque si adessent totidem numero dispositiones, vel si vnaquaque causa applicaretur seorsim, sub vna numero dispositione, peculiariter ipsi soli, correspondente. Quapropter Baptismus fide susceptus, cum primum coniungitur, vel cum contritione, vel cum attritione, & Sacramento Pœnitentia, inducit simul cum vtralibet, pro posteriori natura tantundem gratia vi sua, quantum initio induxisset seorsim, si non fuisset fide susceptus, sed extitisset, tunc eadem illa dispositio, vt patet ex dictis supra; ex quibus, etiam patet de distinctione, & correspondentia formali quoad remissionem peccatorum. De vi Baptismi ad remittendum peccata venialia nihil specialiter, observandum hic occurrit, præter ea, quæ dicuntur ex professo, quæst. 91. & 92.

QVÆSTIO XLIX.

Utrum preparatoria ad Baptismum conuenienter instituta sint?

Videntur non esse conuenienter instituta. 1. Quia communiter dicitur Circumcisionem fuisse præparatoriam, & figuratiuam Baptismi. Circumcisio autem non fuit conuenienter instituta. Quia cum instituta fuerit in remedium peccati originalis, debuisset esse communis omnibus, quibus est commune illud peccatum, atque adeo debuisset in primis institui immediatè post peccatum Adæ, & non vsque adeo longo postea tempore, quando vixit Abraham. Debuisset etiam esse communis vtrique sexui masculino, & fœminino, totique generi humano, & non solum masculis, solumque populo Hebræorum concedi. Debuisset denique applicari infantibus immediatè post natiuitatem, & non differri vsque ad octauum diem saltem pro casu quo pueri prius constituerentur in periculo mortis. Ne videlicet morientes ante octauum diem, decederent cum peccato originali, atque impedirentur æternum, ab ingressu Regni Cælorum. Rursus eadem circumcisio continebat in se professionem quandam fidei, & obseruantia totius veteris legis, iuxta illud ad Rom. 4. 11. *Abraham accepit circumcisionem tanquam signaculum fidei*, & illud ad Galat. 3. *Testificor omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est vniuersæ legis facienda*. Vis autem apprehensua fidei, residet in capite, atque obseruantia legis pertinet ad omnes corporis partes, præcipuè verò ad caput, & cor. Ergo circumcisio non fiebat conuenienter præcisione præputij. Ob hæc igitur omnia non fuit conuenienter instituta circumcisio. Apparet præterea ex iisdem eandem circumcisionem, non solum nullam habuisse similitudinem cum Baptismo, quinimo fuisse per omnia dissimilem eidem, ergo non conuenienter fuit instituta, saltem quatenus præparatoria, & præfiguratiua Baptismi.

2. Baptismus Ioannis fuit præparatorius, & præfiguratiuus Baptismi Christi. Eiusdem etiam fuerunt figuræ protectio Hebræorum per columnam nubis, & transitus maris Rubri, vt apparet ex prima ad Corinthios 10. 2. vbi dicitur quod omnes (antiqui Patres) *in nube, & in mari baptizati sunt*. Superflue autem, & inconuenienter instituuntur multe figuræ, & præparationes eiusdem rei; Ergo vel alterutrum horum, vel vtrumque, vel circumcisio superflue, & inconuenienter instituta sunt.

3. Catechumenus præparatur ad Baptismum per Catechismum, & Exorcismum. Neuter autem conuenienter adhibetur. Non quidem Catechismus: tum quia puer non potest profiteri fidem, neque per se, vt patet, neque per alium, quia nemo potest obligare alium, ad aliquod, independentem ab omni eius consensu; & tamen in Catechismo continetur professio fidei de præsentia, & in futurum: tum quia prius est viuere, quam operari; atque per Baptismum habetur vita spiritualis, & fides, eiusque professio est operatio quadam, quæ proinde ineptè præmittitur Baptismo. Sed nec exorcismus conuenienter præmittitur. Quia est ordinatus ad pellendos demones, & ad frandam eorum potestatem. Neutrum autem horum obtineri potest ante Baptismum; cum per Baptismum tollatur peccatum, quo permanente in aliquo, non possunt ab eo pelli demones, aut eorum potestas cohiberi. Quia homo est seruus demonis ratione peccati, ideoque non potest ad ea seruitute liberari, antequam liberetur ab ipso peccato.

4. Inter preparatoria Baptismi adhibentur gustus salis, & linitio aurium, ac narium ingesta in eas salina. Hæc autem sunt inania, ridicula, parumque decentia. Ergo præparatio ad Baptismum, &c.

5. Omnia, quæ nuper commemorata sunt, sunt inutilia, nulliusque prorsus effectus, cum totum effectum salutarem conferat Baptismus, solusque conferat. Quæ autem nihil efficiunt, ideoque sunt inutilia, non sunt conuenienter instituta.

6. Omnia eadem sunt inuenta hominum superaddita operi Dei, & institutioni Diuinæ. Quæ autem sunt eiusmodi, eo ipso sunt, non solum contemnenda, & nihili prorsus facienda, sed etiam mala, & omnino fugienda; vtpote repugnantia legi Dei, vt apparet ex illo Deuter. 4. 2. *Non addetis ad verbum, quod vobis loquor, nec auferetis ex eo. Custodite mandata Domini Dei vestri, quæ præcipio vobis*, & cap. 12. fine. *Quod præcipio tibi, hoc tantum facite Domino; nec addas quicquam, nec minuas*. Similiter Prouerb. 30. 6. iubetur: *Ne addas quicquam verbis illius, ne arguaris, inueniarisque mendax*. Eodem pertinet quod Isaia 29. 13. & Matth. 23. 9. reprehenduntur à Deo, qui frustra, & sine causa ipsum colunt, docentes doctrinas, & mandata hominum. Eodem etiam pertinent exempla eorum, qui grauiter à Deo puniti sunt præcisè, quia induxerunt nouas caeremonias, & circumstantias nouas, in cultu Dei, vltra ea, quæ Deus ipse instituerat. Huius generis sunt leones immissi in quosdam incolentes Samariam, vt habetur 4. Reg. 17. 26. quia ignorabant ritum Dei terræ, propterea quæ eum colebant ritu alio ab eo, quem Deus instituerat. Reprehensio Regis Achaz 4. Regum 16. 10. Quia erexit altare nouum in templo; & punitio Regis Manasse 4. Reg. 21. 4. ob causam similem. Ergo caeremonia, & ritus præparatorij respectu Baptismi inducti ab Ecclesia, atque humana autoritate constituti, & superadditi institutioni Diuinæ, hæc ipsa de causa sunt vitandi, atque omnino reprobandi.

7. Nunquam licet ministrare vllum Sacramentum, nisi decenter, & modo maximè decenti. Sæpè autem licitè, & honestè perficitur Baptismus absque eiusmodi ritibus, & præparatoriis, nempe quoties non perficitur solemniter à Sacerdote. Ergo eiusmodi ritus, non pertinent ad decentiam Baptismi, aut ad modum conuenientem ministrandi ipsum.

Art. 1. Respondetur præparatoria Baptismi, alia sunt proxima, alia remota: Alia namque sunt anteriora, non solum vsu, sed etiam institutione Baptismi; alia verò, quæ adhibentur immediatè in ipso opere baptizandi. Præparatoria remota duo sunt præcipua, circumcisio, & Baptismus Ioannis. Præparatoria proxima duo itidem sunt præcipua, Catechismus, & Exorcismus.